

aeres milieu

ingenieursbureau voor bodem, archeologie, geohydrologie, ecologie

Aanvullend
steenuilenonderzoek en
torenavalkenonderzoek
Niemeskant te Volkel

Inleiding

De vegetatie, verhardingen en het stalletje in het plangebied worden verwijderd, waarna er diverse rijwoningen, twee-onder-een-kapwoningen en vrijstaande woningen worden gerealiseerd. Om daarbij rekening te kunnen houden met beschermde natuurwaarden heeft Faunaconsult een quickscan natuurwetgeving¹ uitgevoerd, waaruit bleek dat er op 20 meter afstand van het plangebied een steenuilennestkast aanwezig is waar jaarlijks in gebroed wordt, en dat de wei (die onderdeel uitmaakt van het plangebied) en het fruitboomgaardje (en mogelijk tijdelijke grasakkers) fungeren als deel van het foerageergebied van de steenuil. Tevens bleek er een torenvalkennestkast in het plangebied aanwezig te zijn. Dit rapport geeft de bevindingen van het aanvullend steenuilen- en torenvalkenonderzoek weer. Figuur 1 geeft het plangebied weer met onder meer de locatie van de steenuilennestkast en torenvalkennestkast.

Figuur 1. Het plangebied. 1 = grasland, 2 = wei, 3 = akker, 4 = opslag sierbestrating van Wassenberg, 5 = boomkwekerij van Wassenberg, gele ster = torenvalkennestkast, witte ster = steenuilennestkast. Bron luchtfoto: [Google Maps](#).

Werkwijze

De aanwezigheid van steenuilen(nesten) in en rond het plangebied is conform het Kennisdocument Steenuil² onderzocht. Hiertoe is het plangebied in de periode 1 februari – 30 april 2022 drie maal bezocht, op 3 maart, 4 april en 13 april (door [REDACTED]). Elk bezoek vond plaats vanaf een half uur na zonsondergang tot middernacht. Tijdens elk bezoek is de baltsroep van de steenuil afgespeeld via de autospeakers. Waarnemingen van terugroepende steenuilen zijn genoteerd.

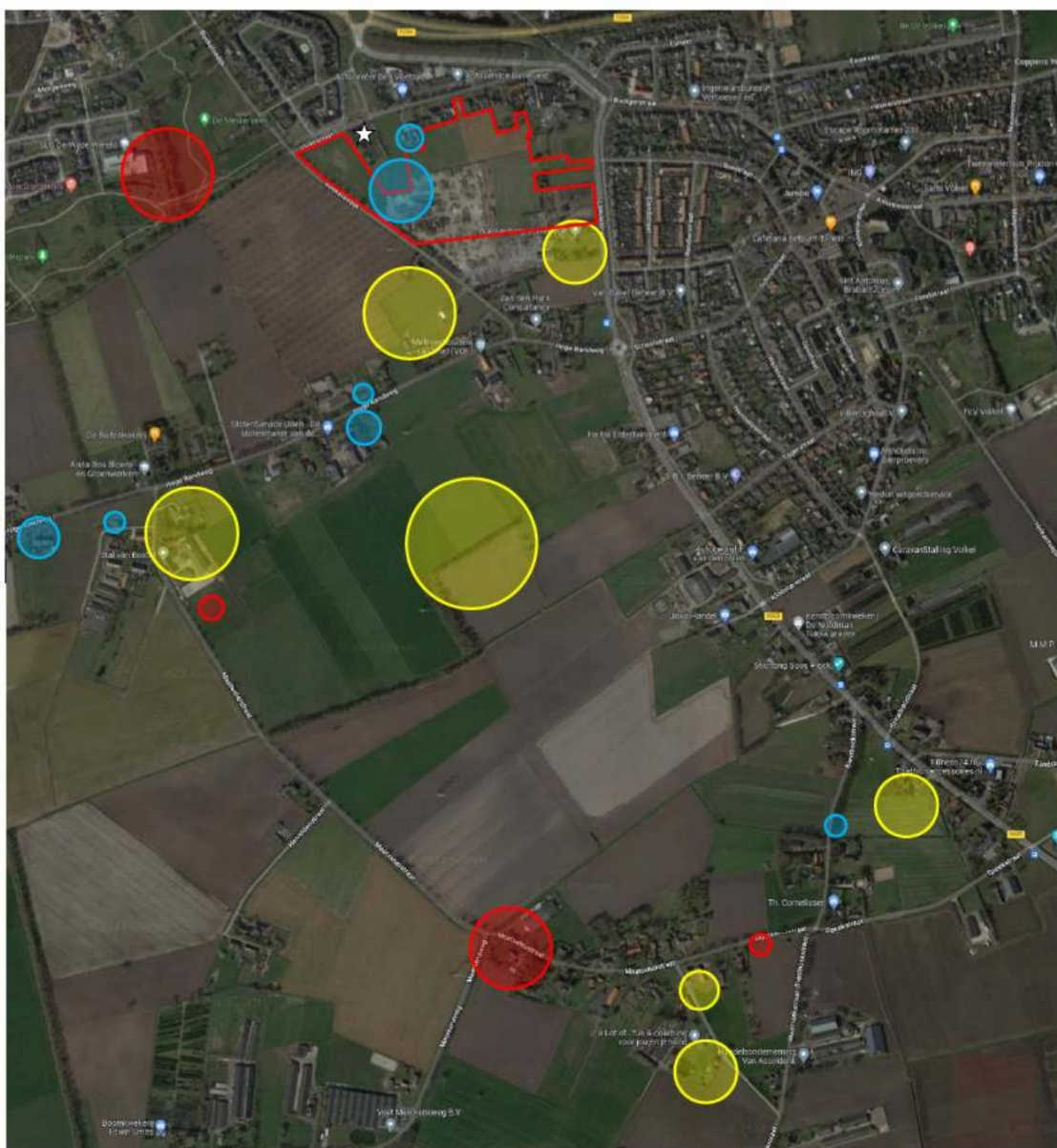
¹ [REDACTED] 2021. Quickscan Natuurwetgeving Niemeskant te Volkel. In opdracht van: Aeres Milieu. Faunaconsult, Belfeld.

² BIJ12. 2017. Kennisdocument Steenuil *Athene Noctua*. Versie 1.0. BIJ12, Utrecht.

Tevens is in de ochtend/middag van 22 oktober 2022 onderzoek gedaan naar de aanwezigheid van torenvalkennestkasten middels visuele inspectie en is er bij omwonenden navraag gedaan naar de aanwezigheid van steenuilen(nesten) en torenvalkennestkasten.

Resultaten

Op 3 maart zijn op 7 locaties terugroepende steenuilen waargenomen (zie gele cirkels in figuur 2), op 4 april zijn op 4 locaties terugroepende steenuilen waargenomen (zie rode cirkels in figuur 2) en op 13 april zijn op 7 locaties terugroepende steenuilen waargenomen (zie blauwe cirkels in figuur 2).

Figuur 2. Bevindingen steenuilenonderzoek. Gele cirkel=terugroeplocatie 2 maart (7x), rode cirkel=terugroeplocatie 4 april (4x) en blauwe cirkel=terugroeplocatie 13 april (11x). De grote van de cirkel geeft de oppervlakte aan waarin de terugroepende steenuil te horen was. Witte ster=locatie steenuilennest.

Op 22 oktober 2022 zijn een aantal omwonenden geïnterviewd over de aanwezigheid van steenuilen rond hun huis. Figuur 3 geeft de interviewlocaties weer, tabel 1 geeft de bevindingen.

Figuur 3. Het plangebied (rood omlijnd) met een overzicht van alle interviewlocaties (genummerd, witte nummers zijn locaties met een steenuilennest) en de locaties van torenvalkennesten (gele sterren). Zie tabel 1 voor de details van elk nummer.

Tabel 1. Resultaten van de interviews.

Interview #	Adres	Bevindingen
1	Vloetstraat 1	De bewoonster gaf aan vrijwel elk jaar steenuilen met jongen in hun nestkast te hebben. Ook afgelopen jaar hadden ze jonge steenuilen in de nestkast. De bewoonster vertelde daarnaast dat er volgens [redacted] van de steenuilenwerkgroep veel steenuilen in het gebied voorkomen. Ze weten niets over torenvalkennestkasten in de buurt.
2	Vloetstraat 3	Bewoner ziet wel eens een steenuil op het dak zitten. Weet niets over torenvalkennestkasten in de buurt.
3	Vloetstraat 3a	Bewoner ziet wel eens een steenuil op het dak van de schuur zitten. Heeft zelf ook een nestkast maar zitten alleen kauwen in. Weet niets over torenvalkennestkasten in de buurt. Zegt ook wel eens patrijzen hebben te zien lopen in het plangebied.
4	Vloetstraat 3b	Bewoner ziet wel eens een steenuil op het dak zitten. Weet niets over torenvalkennestkasten in de buurt.
5	Vloetstraat 5	Bewoner gaf aan geen steenuilen(nesten) te hebben gezien of gehoord en weet niets over torenvalkennestkasten in de buurt. Heeft wel eens jonge valken gezien maar weet niet welke soort.
6	Vloetstraat 5a	Weet niets over steenuilen(nesten) of torenvalkennestkasten in de buurt.

7	Vloetstraat 7	Weet niets over steenuilen(nesten) of torenvalkennestkasten in de buurt.
8	Vloetstraat 9	Weet niets over steenuilen(nesten) of torenvalkennestkasten in de buurt.
9	Vloetstraat 15	Weet niets over steenuilen(nesten) of torenvalkennestkasten in de buurt.
10	Leeuwstraat 1	Werknemers gaven aan wat betreft steenuilen wel eens een steenuil in een boom op het terrein te hebben gezien. Daarnaast vertelden ze dat de torenvalkennestkast in het veld achter hun terrein is verwijderd. De exacte datum wisten ze niet meer, maar naar gevoel zo'n 2 jaar geleden. (De kast moet in ieder geval zijn verwijderd in de winter van 2021/2022, omdat de kast er nog stond tijdens het veldbezoek van de quickscan (15 november 2021) maar niet meer tijdens het steenuilenonderzoek). Volgens de werknemers heeft er in een voorgaand jaar een nest met jonge torenvalken in de kast gezeten. De kast zou verwijderd zijn omdat deze rot was en omdat de paal scheef stond (de boer was hier per ongeluk tegenaan gereden tijdens het bewerken van het land) Eén van de werknemers gaf aan zelf ook een torenvalkennestkast te hebben staan bij de kruising van de Brabantstraat en Speekstraat waar elk jaar jonge torenvalken in zitten. Dit jaar drie jongen.
11	Boekelsedijk 14	Weet niets over steenuilen(nesten) of torenvalkennestkasten in de buurt.
12	Boekelsedijk 16	Weet niets over steenuilen(nesten) of torenvalkennestkasten in de buurt.
13	Hoge Randweg 2	Bewoonster heeft een steenuilennestkast in een halfopen schuur achter het huis met elk jaar jongen erin. Ook dit jaar jongen gehad.
14	Hoge Randweg 2a	Bewoonster gaf aan vaak steenuilen te zien. Meende dat de burens (Hoge Randweg 2) een steenuilennest hadden. Gaf daarnaast aan dat de overburen (Hoge Randweg 3) een torenvalkennestkast achter het huis hebben staan en dat er dit jaar jongen in zaten (niemand thuis maar nestkast was wel zichtbaar).
15	Hoge Randweg 14	Gaf aan een steenuilennestkast te hebben met elk jaar jonge steenuilen. Ook dit jaar jongen gehad. Heeft ook een kerkuilennestkast maar geen broedsel. Vertelde ook een paar weken geleden nog een kerkuil te hebben gezien maar dat er zo'n km verderop ook recent een kerkuil is doodgereden.
16	Hoge Randweg 15	Bewoners gaven aan een steenuilennestkast te hebben maar geen jongen te hebben gehad. Wel zit er soms een steenuil in een boom in hun tuin. Daarnaast wisten ze te vertellen dat de overburen (Hoge Randweg 14) een steenuilennestkast en kerkuilennestkast hebben met in de steenuilennestkast elk jaar jonge steenuilen. Zeiden dat de bewoner van Hoge Randweg 11 ook een steenuilennestkast en kerkuilennestkast heeft (niemand thuis dus niet geverifieerd).
17	Hoge Randweg 19	Weet niets over steenuilen(nesten) of torenvalkennestkasten in de buurt.
18	Hoge Randweg 20	Weet niets over steenuilen(nesten) of torenvalkennestkasten in de buurt.
19	Hoge Randweg 21a	Bewoonster gaf aan wel eens een steenuil op het bijgebouw te hebben gezien. Weet niets over torenvalkennestkasten in de buurt.
20	Hoge Randweg 22	Weet niets over steenuilen(nesten) of torenvalkennestkasten in de buurt.
21	Hoge Randweg 23	Weet niets over steenuilen(nesten) of torenvalkennestkasten in de buurt.
22	Hoge Randweg 24a	Weet niets over steenuilen(nesten) of torenvalkennestkasten in de buurt.
23	Speekstraat 5	Bewoonster gaf aan zelf geen steenuilen te hebben gezien maar meende dat er bij de overburen (Speekstraat 2a) wel een steenuilennestkast hangt (niemand thuis dus niet geverifieerd).

Op basis van de interviews valt af te leiden dat er in 2022 minstens 3 steenuilennesten en 2 torenvalkennesten rond het plangebied aanwezig waren met broedsucces. De steenuilennesten bevinden zich:

1. bij Vloetstraat 1 (op 20 meter afstand van het plangebied; 1 in figuur 3);
2. bij Hoge Randweg 2 (op 950 meter afstand van het plangebied; 13 in figuur 3) en
3. bij Hoge Randweg 14 (op 290 meter afstand van het plangebied; 15 in figuur 3)

De torenvalkennesten bevinden zich:

1. achter het huis aan De hoge Randweg 3 (op 1,1 km van het plangebied) en
2. achter het huis aan de Speekstraat 5 (op 1,4 km van het plangebied)

Figuur 4 geeft een overzicht van alle bevindingen tijdens het steenuilen- en torenvalkenonderzoek weer.

Figuur 4. Locaties van terugroepende steenuilen of waargenomen steenuilen (gekleurde cirkels) in en rond het plangebied (rood omlijnd). De kleuren van de cirkels geven de verschillende steenuilenterritoria aan op basis van de aanwezige steenuilennesten (witte sterren) en een fusieafstand van 500 meter. Gele sterren=locaties torenvalkennest.

Conclusies

Steenuil

Binnen een kilometer rond het plangebied bevinden zich in 2022 minimaal 3 steenuilennesten met broedsucces, waarvan één op 20 meter afstand van het plangebied (bij Vloetstraat 1). Op basis van de voor steenuilen genoemde maximale fusieafstand van 500 meter³ en enkele uitsluitende waarnemingen, moet worden aangenomen dat het plangebied deel uitmaakt van het territorium van de steenuil bij het nest aan Vloetstraat 1.

Nesten van de steenuil zijn jaarrond beschermd, en rond het nest dient voldoende foerageergebied aanwezig te zijn om de jongen groot te brengen. Voor het realiseren van de voorgenomen plannen is, wegens het verlies aan foerageergebied van de steenuil, dus een ontheffing op de Wet natuurbescherming nodig. Bij verlies van essentieel foerageergebied van de steenuil dient volgens het Kennisdocument Steenuil voorafgaand aan de start van de eigenlijke activiteiten, maatregelen te worden genomen om het aanbod en het functioneren van vervangend foerageergebied te garanderen. Dit kan worden gerealiseerd door een gebied in/tegen het bestaande territorium optimaal in te richten voor de steenuil, dus in te richten met boomgaarden en begraasde weilanden door bijvoorbeeld schapen.

Torenvalk

De torenvalkennestkast in het plangebied is in de winter van 2021/2022 verwijderd omdat de kast volgens een medewerker van het bestratingsbedrijf aan de Leeuwstraat 1 rot was en de paal scheef stond. In 2021 en voorgaande jaren werd er door de torenvalk in de kast succesvol gebroed. De torenvalk is in Noord-Brabant een categorie 5 soort. Dit zijn soorten waarvan het nest niet jaarrond wordt beschermd, maar waarvoor wel een omgevingscheck noodzakelijk is. Omdat de torenvalk in vorige jaren in de verwijderde kast heeft gebroed en omdat er dit jaar jonge torenvalken zijn groot gebracht in de twee torenvalkennestkasten buiten het plangebied, moet worden aangenomen dat de torenvalkennestkast in het plangebied is verwijderd terwijl er onvoldoende alternatieve nestgelegenheid was. Faunaconsult adviseert daarom om een torenvalkennestkast te plaatsen in het compensatiegebied voor de steenuil.

---

³ Vergeer J.W., van Dijk A.J., Boele A., van Bruggen J. & Hustings F. 2016. Handleiding Sovon broedvogelonderzoek: Broedvogel Monitoring Project en Kolonievogels. Sovon Vogelonderzoek Nederland, Nijmegen.